

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 610/23
9.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Целетовић Цуцић, Весне Дамјановић и Александре Лековић, чланова већа, у парничном поступку тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Душан Булатовић, адвокат из Београда, ул. Војводе Миленка бр. 30-32, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Невенка Госпавић, адвокат из Београда, ул. Устаничка бр.63/9, ради утврђења права становања, одлучујући о жалби тужиље изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П2 1137/22 од 21.7.2023 године, у седници већа одржаној дана 9.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба тужиље и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П2 1137/22 од 21.7.2023 године у делу става првог изреке којим је одбијен тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди право становања у корист ВВ, рођене ...2005. године, на стану број ..., површине 60м2, који се налази на адреси у ..., Улица ..., стан бр...., као и у ставу другом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П2 1137/22 од 21.7.2023 године у преосталом делу става првог изреке тако што **СЕ УТВРЂУЈЕ** да тужиља АА и малолетна ГГ, обе из ..., имају право становања на стану у власништву туженог ББ из ..., постојећем на адреси у..., Улица..., стан бр...., све до пунолетства малолетне ГГ из ..., што је тужени дужан да призна и трпи.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П2 1137/22 од 21.7.2023 године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди право становања у корист тужиље АА и малолетног детета ГГ, рођене ...2014. године, као и ВВ, рођене ...2005. године, на стану број ..., површине 60м2, који се налази на адреси у ..., ул. ..., све до пунолетства малолетне ГГ, што је тужени дужан признати и трпети, као неоснован. Ставом другим изреке одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде, жалбу је благовремено изјавила тужиља, побијајући је

у целости, из свих разлога прописаних законом.

Испитујући првостепену пресуду у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Сл.гласник РС” бр.72/11 са каснијим изменама и допунама) у вези са одредбом чл. 202-207 Породичног закона, Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиле делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Према стању у списима, парничне странке су биле у браку који је разведен пресудом Другог основног суда у Београду П2 253/20 од 23.2.2022. године, а заједничка деца, малолетна ГГ, рођена ...2014. године, као и сада пунолетна ВВ рођена ...2005. године, поверена су на самостално вршење родитељског права мајци АА. У претходном периоду парничне странке и њихова деца живели су у стану који је у власништву туженог, површине 60м², који се налази у ..., општина ..., на адреси ..., спрат бр.... Тужиле не поседује непокретности у свом власништву, док тужени поред предметног стана ..., поседује и стан који се налази у ..., ул. ..., површине 30м². Парничне странке су запослене у ... на неодређено време. Из налаза и мишљења Комисије судских вештака Клинике за психијатријске болести “Др Лаза Лазаревић” од 18.11.2021. године произлази да је живот у заједничком простору утицао да се конфликт између родитеља пренесе на децу, те је у најбољем интересу деце да се заједно са родитељима упуте на породичну психотерапију ради побољшања заједничког функционисања, а истовремено и индивидуалног. Наиме, терапијске интервенције процењене су као потребне на реуспостављању односа између ВВ и оца, овде туженог, побољшању његове родитељске улоге и да се помогне мајци на померању из позиције пројектовања личног конфликта и хиперпротективног става у односу на децу, као и да се помогне млађој ћерки мал. ГГ да ојача и успостави индивидуалнији и стабилнији однос са свим члановима породице. Мишљење комисије је да уколико породица настави живот у заједничком простору важно је успоставити јасна правила функционисања између родитеља и деце. Из допунског налаза исте комисије од 11.1.2022. године констатовано је да се конфликт бивших супружника у међувремену продубио, а да су деца у потпуности инволвирана. Из налаза и мишљења ГЦСР Београд-Одељење Вождовац од 23.11.2022. године утврђено је да је тужиле са млађом ћерком боравила у стану својих родитеља ... у континуитету, док старија ћерка ВВ није желела да промени место становања, па је након боравка са мајком, од новембра месеца прешла да живи код оца, делимично и из разлога што није у добрим односима са баком, мајком тужиле. У свом исказу је навела да је слободнија да живи са оцем, а са сестром и мајком вољна је да живи у стану у ком је навикла да живи, док је тужиле стан родитеља окарактерисала као нефункционалан. Стога, мишљење је надлежног органа старатељства да је у најбољем интересу деце да живе заједно у конформнијим условима, са доступним личним ресурсима школе и ваншколских активности све до регулисања стамбеног питања од стране мајке. Из исказа тужиле утврђено је да је са децом боравила у стану туженог када се он налазио на терену, а када је он у ..., она борави у стану својих

родитеља. Одлуку да повремено не борави у стану када је у истом тужени, правдала је забраном од стране туженог да користи електричне уређаје у стану и да седи за столом приликом ручавања. Због тога почев од маја 2022. године са малолетном ћерком одлази у стан родитеља када тужени није на терену, а од априла 2023. године у потпуности живи у стану туженог иако је он ту, јер се њен однос са старијом ћерком ВВ погоршао, те нису имале никакву комуникацију. Због таквог односа и њеног погоршања успеха у школи, одлучила је да се врати и стално буде у стану туженог. Са туженим не комуницира и осећа се нетрпељивост између њих. Старија ћерка има своју собу, тужилца са млађом користи другу собу, а тужени спава у дневној соби. Сматра да је могуће да живи са туженим из разлога што тужени сваког месеца доста времена борави на терену, око 7 дана је у стану и тада она може да се склања и одлази у другу просторију чиме избегава комуникацију са њим. Истакла је да се никада није иселила из стана већ је само узимала ствари које су јој биле потребне како би преспавала код родитеља. Када је била код родитеља малолетну ћерку је возила до школе и долазила по њу, али најчешће је чекала да она заврши са школом и за то време је одлазила до стана туженог, уколико зна да тужени није ту. Када је упитала млађу ћерку ГГ да ли би променила школу, она је плачући негодовала. Осећа страх од туженог јер се плаши да не дође до неког инцидента коме би присуствовала деца. Тужени је тврдио да се тужилца са малолетном ћерком иселила у стан родитеља не због тога што јој је он бранио да користи кућне апарате и седи за столом, већ због тога што они не могу да живе заједно, не комуницирају и у кући се осећа негативна енергија, што не одговара деци. Истакао је да није одлазио заједно са тужиљом и децом на породичну психотерапију, предложену од стране комисије судских вештака, те су њихови односи непромењени. Почев од маја 2023. године са тужиљом живи у стану и њихови међусобни односи су лоши, влада нетрпељивост и комуникација је негативна. Свакодневно се свађају, највише око старије ћерке, али и око баналних ствари. Није сагласан да тужилца са малолетним дететом живи у његовом стану на Напоменуо је да не види ниједан разлог да малолетно дете не промени школу јер је и он у петом разреду променио и нико га није питао да ли он то жели. Због посла у периоду од априла до октобра месеца, по 20 дана у току месеца је на терену, а у периоду од октобра до априла стално је код куће и тада има само три дежурства од по 7,8 дана.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је најпре полазећи од чињенице да је ВВ постала пунолетна дана ...2023. године, закључио да нису испуњени услови прописани чланом 194. став 1. Породичног закона, те је одбио тужбени захтев у делу којим је тражено да се утврди право становања у њену корист. Надаље, првостепени суд је извео закључак да нису испуњени услови прописани наведеним чланом Породичног закона ни у преосталом делу тужбеног захтева, с обзиром да, иако тужилца и малолетна ГГ нису власници усељивог стана, постоје околности и чињенице које указују да конституисање права становања није једини могући начин да малолетно дете оствари право на дом и да није оправдано право својине туженог на стану ограничити. Овакав закључак првостепени суд је засновао на чињеници да је тужилца самоиницијативним заснивањем центра животних активности и у стану својих родитеља јасно указала да на такав начин може да организује свој живот и живот малолетне ГГ, као и на процени да конституисање права становања и заједнички живот

парничних странака није у најбољем интересу малолетног детета.

Правилан је закључак првостепеног суда да у смислу одредбе члана 194. Породичног закона, право становања може трајати само до пунолетства, због чега је правилна одлука у делу става првог којим је одбијен тужбени захтев за конституисање права становања у корист ВВ, као пунолетног лица. Стога је жалба тужене одбијена, а ожалбена пресуда потврђена у делу става првог изреке.

Међутим, одлука првостепеног суда у преосталом делу става првог изреке, по мишљењу овог суда, није правилна јер је првостепени суд погрешно применио одредбу чл. 194. Породичног закона када је закључио да је неоснован тужбени захтев за утврђење права становања у корист тужиље и малолетне ГГ на стану у власништву туженог.

Наиме, по разлозима садржаним у побијаној одлуци, тужиља је начином коришћења стана на коме тражи конституисање права становања (у периоду од годину дана коришћењем само када тужени није био у стану и само када је малолетно дете похађало пре подне школу) указала да конституисање права становања није једини могући начин да малолетно дете оствари право на дом, те не оправдава да се право својине туженог на стану ограничава, чиме није испуњен услов из чл. 194. став 1. Породичног закона да се утврди право становања у корист малолетног детета бивших супружника и његове мајке којој је поверено да самостално врши родитељско право. Овакав закључак садржан у побијаној пресуди не може се прихватити као правилан. Ово зато, што у конкретном случају тужиља као родитељ који врши родитељско право не поседује непокретност у којем би она и мал. ГГ могле да станују, те је испуњен законски услов прописан наведеном одредбом, због чега је по оцени овог суда, неопходно конституисати право становања у њихову корист на стану туженог, а које ће трајати до пунолетства мал.ГГ, што у потпуности одговара потребама мал. детета и представља центар његових животних активности. Најбољи интерес детета се штити осећајем сигурности и безбедности родитеља коме је поверено на самостално вршење родитељског права, што је у конкретном случају тужиља као мајка, а сигурност и стабилност породичног дома остварују се кроз право становања. Поред наведеног, прихватање права становања у корист тужиље и малолетног детета, не представља очигледну неправду за туженог, који поред предметног стана на општини ..., поседује и други стан у ..., на општини ..., па по оцени другостепеног суда, конституисањем ове личне службености у корист тужиље и малолетног детета, тужени неће бити доведен у незавидан положај, нити је остварење права проистекло из очигледне злоупотребе од стране лица која то право захтева.

Такође, првостепени суд са позивом на налаз и мишљење Комисије судских вештака Клинике за психијатријске болести „Др Лаза Лазаревић“, погрешно је оценио да конституисање права становања и заједнички живот парничних странака није у најбољем интересу малолетног детета. Наиме, оваквом одлуком, по оцени овог суда, погодновало би се тежњама које су неспојиве са циљем института *habitatio* који је превасходно и установљен у циљу остварења најбољег интереса детета, који је у

основи свих права детета која се штите Породичним законом, али и Конвенцијом о правима детета. Најбољи интерес детета, управо се цени кроз удовољење потребе детета за стабилним домом и породицом. Конфликтни односи бивших супружника нису реткост у оваквим споровима, па је, код оцене да ли је у најбољем интересу детета конституисање личне службености, односно права детета (и мајке детета) на становање, потребно испитати да ли ће се овај интерес остварити и поред значајно поремећених односа између родитеља, који су потенцијална опасност по правилан психофизички развој детета. С тим у вези, иако уважава налаз и мишљење у којем се указује да се конфликт родитеља продубио и да су деца у исти инволвирана, последњи прибављен налаз и мишљење у току поступка је од стране ГЦСР Београд, Одељење Вождовац од 23.11.2022. године са супротним закључком - да је најбољи интерес да деца парничних странака живе заједно у конфорнијим условима, са доступним личним ресурсима школе и ваннаставних активности све до регулисања стамбеног питања од стране мајке, те је оцена овог суда да се усвајањем тужбеног захтева, односно установљењем права становања у корист мал. ГГ на најбољи начин штити интерес малолетног детета.

С тим у вези, чињеница да је живот у заједничком простору утицао да се конфликт између парничних странака као родитеља пренесе и на децу, не би смела да буде сметња за остварење овог права детета које штити његов најбољи интерес да има економски мир и стабилност у сопственом дому уз родитеља којем је поверено родитељско право. Ово посебно у конкретној ситуацији, када се успоставља терет личне службености на непокретности у власништву родитеља који не врши родитељско право и који истовремено има услове да отклони потенцијалну опасност по правилан психофизички развој детета, евентуалним измештањем из стана на којем је успостављено право у корист детета. У супротном, конфликтни односи између родитеља детета би редовно представљали непремостиву сметњу за реализацију овог права, а што би довело у питање оправданост овог института којим се штити право детета. Стога, тужени као финансијски стабилан и знатно економски моћнији у односу на родитеља којем је дете поверено на самостално вршење родитељског права (у свом власништву поседује две непокретности), има могућности да на други начин спречи да становање у истом простору са бившом супругом и неподношљивост њиховог партнерског односа утиче на правилан психофизички развој заједничке ћерке, мал. ГГ, тако што би се сам привремено изместио у други стан који поседује у ..., на општини ... Евентуалним иселењем туженог, односно привременим ограничавањем његовог права коришћења предметне непокретности, он није лишен права својине, нити се доводи у незавидну ситуацију, већ би наведено имало за сврху да се смање несугласнице и да се на тај начин отклони негативан утицај конфликтног односа бивших супружника на раст и развој деце.

Следном наведеног, другостепени суд је преиначио првостепену одлуку у делу става првог тако што је усвојио тужбени захтев за утврђење права становања на стану туженог, у корист тужиле и мал. ГГ, а што ће трајати до њеног пунолетства.

Применом члана 401. тачка 2. Закона о парничном поступку потврђена је и

одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу другом изреке побијане пресуде, јер је донета применом одредбе члана 207. Породичног закона и одговара разлозима правичности о чему је суд дужан да води рачуна у породичним споровима.

Из наведених разлога, Апелациони суд је применом члана 390. Закона о парничном поступку донео одлуку као у ставу првом изреке, док је одлуку садржану у ставу другом изреке донео применом одредбе чл. 394 тачка 3. и 4. истог Закона.

**Председник већа-судија
Весна Целетовић Цуцић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић